

Doplnkové látky zakázané vo výžive zvierat, doplnkové látky vyradené z trhu a doplnkové látky pozastavené

Aktualizácia k 06.02.2014

Na výživu zvierat možno používať len také doplnkové látky, ktoré sú povolené (autorizované) nariadením Európskej komisie.

Obdobne nariadeniami (v minulosti aj smernicami) Európskej komisie sa zakazujú doplnkové látky, ktoré už boli uvedené na trh, ale na základe nových vedeckých poznatkov boli vyhodnotené ako nebezpečné pre zvieratá, pre ľudí alebo pre životné prostredie.

Takto boli postupne zakázané rôzne antibiotiká, kokcidostatiká a rastové stimulatory. Všeobecný zákaz používania kŕmnych antibiotík nakoniec bol ustanovený Nariadením (ES) č. 1831/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat s účinnosťou od 1.1.2006.

Z trhu sú vyradené aj doplnkové látky, ktoré už nespĺňajú legislatívne požiadavky EÚ alebo držiteľ povolenia nepožiadala o predĺženie povolenia alebo po vedeckom posúdení, doplnková látka sa považuje za nebezpečnú.

V nasledujúcom zozname sa uvádza súhrn zakázaných, vyradených resp. pozastavených doplnkových látok od roku 1997.

Obsah zoznamu:

- A. Zakázané doplnkové látky – antibiotiká, kokcidostatiká a rastové stimulatory**
- B. Doplnkové látky – odmietnutie povolenia po vedeckom posúdení**
- C. Doplnkové látky – vyradené z trhu pretože nebola podaná žiadosť o ich autorizáciu**
- D. Doplnkové látky – pozastavené používanie z dôvodu nedostatočného preukázania bezpečnosti**

A. Zakázané doplnkové látky – antibiotiká, kokcidostiká a rastové stimulatory

Doplnková látka	Nariadenie (ES)	Poznámka
avoparcín	97/6/ES (smernica) S účinnosťou od 1.4.1997.	Antibiotikum
ronidazol	98/19/ES (smernica) Uplatňuje sa od 1.6.1998.	Kokcidostatikum
carbadox olachindox	2788/98 Uplatňuje sa od 1.1.1999, najneskoršie od 31.8.1999.	Rastové stimulatory
bacitracín – zinočnatý komplex, spiramycín, virginiamycín, tylozínfosfát.	2821/98 Uplatňuje sa o 1.1.1999, najneskoršie od 30.6.1999.	Antibiotiká
arprinocid, dinitolmid, ipronidazol	45/1999 S účinnosťou od 30.9.1999.	Kokcidostatiká
metichlorpindol, metichlorpindol/methylbenzochát, amprolium, amprolium/etopabát, dimetridazol, nikarbazín.	2205/2001 S účinnosťou od 15.5.2002.	Kokcidostatiká.
nifurzol	1756/2002 Uplatňuje sa od 31.3.2003.	Kokcidostatikum

B. Doplnkové látky – odmietnutie povolenia po vedeckom posúdení

Doplnková látka	Nariadenie (ES)	Poznámka
Lactobacillus pentosus (DSM 14025)	81/2012 S účinnosťou od 21.2.2012.	<p>Silážny prostriedok.</p> <p>Dôvodom odmietnutia, je rezistencia tohto mikroorganizmu voči trom antibiotikám používaným v humánnej a veterinárnej medicíne!!</p> <p>Existujúce zásoby Lactobacillus pentosus (DSM 14025) a premixov s jeho obsahom sa musia stiahnuť z trhu, najneskôr do 22. apríla 2012. Siláž vyrobená s použitím Lactobacillus pentosus (DSM 14025) pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia sa môže používať do vyčerpania zásob.</p>
3-acetyl-2,5-dimetyltiofén (CAS No: 2530-10-1, Flavis No 15.024)	796/2013 S účinnosťou od 11.9.2013	<p>Senzorická doplnková látka</p> <p>Dôvodom odmietnutia je mutagenita in vitro aj in vivo!!</p> <p>Látka a krmivo s obsahom tejto látky musia byť stiahnuté z trhu najneskoršie do 11.10.2013.</p>

C. Doplnkové látky – vyradené z trhu pretože nebola podaná žiadosť o ich autorizáciu

Poznámka: Vyradenie týchto látok z trhu nevyklučuje možnosť v budúcnosti podať žiadosť o ich povolenie na účely silážovania alebo na iný účel používania vo výžive zvierat.

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
<p>Krmné doplnkové látky z kategórie 2: „senzorické doplnkové látky“, funkčnej skupiny b) „aromatické zlúčeniny“, ktoré boli notifikované Európskej komisii, ako doplnkové látky existujúce na trhu, avšak do stanoveného termínu nikto nepodal žiadosť o ich autorizáciu alebo žiadateľ podal žiadosť len pre niektoré druhy a kategórie zvierat.</p> <p>Vzhľadom na veľký počet vyradených doplnkových látok (65 strán textu v nariadení) nie je možné ich individuálne vymenovať v tomto dokumente.</p>	<p>230/2013 Uplatňuje sa od 10.4.2013.</p>	<p>Prechodné opatrenia</p> <ol style="list-style-type: none">1. Existujúce zásoby krmných doplnkových látok stanovených v časti A prílohy nariadenia sa môžu aj naďalej uvádzať na trh a používať ako krmné doplnkové látky patriace do skupiny „aromatické a ochucujúce látky“ do 10. apríla 2014.2. Premixy vyrobené v zložení s doplnkovými látkami v odseku 1 sa môžu aj naďalej uvádzať na trh a používať do 10. októbra 2014.3. Krmné zmesi a krmné suroviny vyrobené v zložení s doplnkovými látkami v odseku 1 alebo s premixami v odseku 2, ktoré boli označené v súlade s nariadením (ES) č. 767/2009 do 10. apríla 2015, sa môžu aj naďalej uvádzať na trh a používať až do vyčerpania zásob.4. Pokiaľ ide o krmné doplnkové látky zaradené do časti B prílohy, uplatňujú sa odseky 1, 2 a 3 v prípade živočíšnych druhov a ich kategórií špecifikovaných v uvedenej časti prílohy.

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
alfa-amyláza ES 3.2.1.1 z <i>Bacillus subtilis</i> var <i>amyloliquefaciens</i>	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat. Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
amyláza ES 3.2.1.1 z <i>Aspergillus oryzae</i>		
amyláza ES 3.2.1.1 zo sladu		
beta-1,4 glukanáza (celulóza) ES 3.2.1.4 z <i>Aspergillus niger</i>		
beta-1,4 xylanáza ES 3.2.1.37 z <i>Trichoderma reesei</i>		
beta-glukanáza ES 3.2.1.6 z <i>Trichoderma viride</i>		
celulóza ES 3.2.1.4 z <i>Penicillium funiculosum</i>		
celulóza ES 3.2.1.4 z <i>Trichoderma reesei</i>		
celulóza ES 3.2.1.4 z <i>Trichoderma viride</i>		
komplex celulózy-hemicelulózy ES 3.2.1.4 z <i>Trichoderma reesei</i>		
komplex celulózy-xylanázy ES 3.2.1.4 z <i>Trichoderma reesei</i>		
endo-1,3-beta-glukanáza ES 3.2.1.6 z <i>Bacillus amyloliquefaciens</i>		
endo-1,4-beta-D-mananáza ES 3.2.1.78 z <i>Bacillus lentus</i>		
endo-1,4-beta-glukanáza ES 3.2.1.4 z <i>Trichoderma longibrachiatum</i>		
endo-1,4-beta-glukanáza ES 3.2.1.6 z <i>Bacillus amyloliquefaciens</i>		
endo-1,4-beta-xylanáza ES 3.2.1.8 z <i>Aspergillus oryzae</i>		
glukoamyláza ES 3.2.1.3. z <i>Aspergillus niger</i>		
glukóza oxidáza ES 1.1.3.4 z <i>Aspergillus niger</i>		
hemicelulóza ES 3.2.1.8 z <i>Aspergillus niger</i>		
mananáza ES 3.2.1.77 z <i>Aspergillus niger</i>		
pektináza ES 3.2.1.15 z <i>Aspergillus niger</i>		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
xylanáza ES 3.2.1.8 z <i>Aspergillus niger</i>	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat. Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
xylanáza ES 3.2.1.8 z <i>Penicillium funiculosum</i>		
xylanáza ES 3.2.1.8 z <i>Trichoderma reesei</i>		
<i>Aspergillus oryzae</i> AK 7001 DSM 1862		
<i>Bacillus coagulans</i> CECT 7001		
<i>Bacillus lentus</i> 302		
<i>Bacillus licheniformis</i> DSM 5749 <i>Bacillus licheniformis</i> MBS-BL-01 <i>Bacillus licheniformis</i> zo zbierky kultúr Micron Bio-Systems		
<i>Bacillus pumilus</i> BP288 ATCC 53682 <i>Bacillus pumilus</i> CNCM I-3240/NRRL B4064 <i>Bacillus pumilus</i> MBS-BP-01 <i>Bacillus pumilus</i> zo zbierky kultúr Micron Bio-Systems		
<i>Bacillus subtilis</i> AK 6012 DSM 8563 <i>Bacillus subtilis</i> BS1 <i>Bacillus subtilis</i> CNCM I-3239/ATCC 6633 <i>Bacillus subtilis</i> DSM 5750 <i>Bacillus subtilis</i> zo zbierky kultúr Micron Bio-Systems <i>Bacillus subtilis</i> NCIMB 40286		
<i>Bifidobacterium animalis</i> ssp. <i>Lactis</i> CHCC5445/DSM15954 <i>Bifidobacterium longum</i> CNCM I-3241/ATCC 15707		
<i>Candida glabrata</i> 35120		
<i>Clostridium sporogenes</i> phage NCIMB 30008 <i>Clostridium tyrobutyricum</i> phage NCIMB 30008		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
Enterococcus faecium AP34 Enterococcus faecium CECT 7002 Enterococcus faecium CNCM DASF I-1248 Enterococcus faecium CNCM I-819 Enterococcus faecium DSM 15958 Enterococcus faecium DSM 16567 Enterococcus faecium DSM 16573 Enterococcus faecium DSM 5464 Enterococcus faecium M74 CCM 6226 Enterococcus faecium NCAIM Enterococcus faecium NCIMB 30006 Enterococcus faecium NCIMB 30098 Enterococcus faecium NCIMB 30122 Enterococcus mundtii 82760	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat. Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
Lactobacillus acidophilus 36587 Lactobacillus acidophilus CHCC3777/DSM13241 Lactobacillus acidophilus CNCM DALA I-1246 Lactobacillus acidophilus NCIMB 30067 Lactobacillus acidophilus NCAIM		
Lactobacillus amylolyticus CBS 116420		
Lactobacillus amylovorans DSM 16251		
Lactobacillus brevis DSM 16570 Lactobacillus brevis KKP. 839 Lactobacillus brevis NCIMB 8038		
Lactobacillus buchneri 71044 Lactobacillus buchneri 71065 Lactobacillus buchneri BIO 73 Lactobacillus buchneri NCIMB 30137 Lactobacillus buchneri NCIMB 30138 Lactobacillus buchneri NCIMB 8007		
Lactobacillus bulgaricus MA 547/3M		
Lactobacillus casei CCM 3775 Lactobacillus casei CHCC2115 Lactobacillus casei CNCM DA LC I-1247 Lactobacillus casei MA 67/4U Lactobacillus casei NCIMB 11970 Lactobacillus casei NCIMB 30007 Lactobacillus casei rhamnosus LC 705 DSM 7061		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
Lactobacillus farciminis MA27/6B	451/2012	<p>Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat.</p> <p>Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012.</p> <p>Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.</p>
Lactobacillus fermentum DSM 16250	Uplatňuje sa od 19.6.2012.	
Lactobacillus helveticus CNCM DALH I-1251		
Lactobacillus mucosae DSM 16246		
Lactobacillus paracasei DSM 16572		
Lactobacillus paracasei ssp. Paracasei DSM 11394		
Lactobacillus paracasei ssp. Paracasei DSM 11395		
Lactobacillus paracasei ssp. Paracasei CNCM I-3292/P4126		
Lactobacillus plantarum 24001		
Lactobacillus plantarum 252		
Lactobacillus plantarum 50050		
Lactobacillus plantarum 88		
Lactobacillus plantarum AMY LMG-P22548		
Lactobacillus plantarum C KKP/783/p		
Lactobacillus plantarum CCM 3769		
Lactobacillus plantarum CNCM DALP. I-1250		
Lactobacillus plantarum CNCM I-820		
Lactobacillus plantarum CNCM MA 27/5M		
Lactobacillus plantarum DSM 12187	Uplatňuje sa od 19.6.2012.	
Lactobacillus plantarum DSM 13367		
Lactobacillus plantarum DSM 13543		
Lactobacillus plantarum DSM 13544		
Lactobacillus plantarum DSM 13545		
Lactobacillus plantarum DSM 13546		
Lactobacillus plantarum DSM 13547		
Lactobacillus plantarum DSM 13548		
Lactobacillus plantarum DSM 16247		
Lactobacillus plantarum DSM 16571		
Lactobacillus plantarum DSM 16682		
Lactobacillus plantarum DSM 4784		
Lactobacillus plantarum DSM 4904		
Lactobacillus plantarum DSM 8427		
Lactobacillus plantarum DSM 8428		
Lactobacillus plantarum DSM 8862		
Lactobacillus plantarum DSM 8866		
Lactobacillus plantarum DSMZ 15683	Uplatňuje sa od 19.6.2012.	
Lactobacillus plantarum DSMZ 16627		
Lactobacillus plantarum EU/EEC 1/24476		
Lactobacillus plantarum KKP/788/p		
Lactobacillus plantarum L43 NCIMB 30146		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
Lactobacillus plantarum L44 NCIMB 30147 Lactobacillus plantarum L58 Lactobacillus plantarum MA 541/2E Lactobacillus plantarum zo zbierky kultúr Micron Bio-Systems Lactobacillus plantarum NCIMB 12422 Lactobacillus plantarum NCIMB 30004 Lactobacillus plantarum NCIMB 30114 Lactobacillus plantarum NCIMB 30115 Lactobacillus plantarum NCIMB 30170	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat. Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
Lactobacillus plantarum PL3/CSL Lactobacillus plantarum PL6/CSL Lactobacillus plantarum PLA/CSL Lactobacillus reuteri CNCM MA28/6E-g Lactobacillus reuteri CNCM MA28/6U-g Lactobacillus reuteri DSM 16248 Lactobacillus reuteri DSM 16249		
Lactobacillus rhamnosus MA27/6R Lactobacillus sakei DSM 16564 Lactobacillus sakei ssp. Sakei AK 5115 DSM 20017 Lactococcus lactis CNCM I-3291/ATCC 7962 Lactococcus lactis NCIMB 30149 Lactococcus lactis ssp. Lactis biovar diacetylactis CHCC2237 Lactococcus lactis ssp. Lactis CHCC2871		
Leuconostoc mesenteroides DSM 8865 Leuconostoc oeno LO1 Leuconostoc pseudomesenteroides CHCC2114		
Pediococcus acidilactici AK 5201 DSM 20284 Pediococcus acidilactici CNCM MA 151/5R Pediococcus acidilactici DSM 10313 Pediococcus acidilactici DSM 13946 Pediococcus acidilactici ET 6 Pediococcus acidilactici NCIMB 30005		
Pediococcus pentosaceus 69221 Pediococcus pentosaceus AP35 Pediococcus pentosaceus CCM 3770 Pediococcus pentosaceus CNCM MA 25/4J Pediococcus pentosaceus DSM 16566 Pediococcus pentosaceus DSM 16569 Pediococcus pentosaceus HTS LMG P-22549		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
Pediococcus pentosaceus zo zbierky kultúr Micron Bio-Systems Pediococcus pentosaceus EU/EEC 2124476	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat.
Propionibacterium freudenreichii shermanii JS DSM 7067 Propionibacterium freudenreichii ssp. Shermanii AK 5502 DSM 4902 Propionibacterium globosum CNCM DAPB I-1249 Propionibacterium shermanii ATCC 9614 Propionibacterium shermanii MBS-PS-01 Propionibacterium sp. DSM 9576 Propionibacterium sp. DSM 9577		Doplnkové látky a premixy vyrobené z týchto doplnkových látok možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s týmito doplnkovými látkami do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
Rhodopseudomonas palustris ATTC 17001 Saccharomyces cerevisiae 37584 Saccharomyces cerevisiae 80566 Serratia rubidaea NCIMB 40285 Streptococcus cremoris CNCM DASC I- 1244 Streptococcus faecium 36 KKP. 880 Streptococcus thermophilus CHCC3021 Streptococcus thermophilus CNCM DAST I-1245		
octan amónny octan amónny, tetrahydrát benzoát amónny hydrosiričitan amónny propionát amónny atapulgít (hlina) CAS č. 12174-11-7 E 210 kyselina benzoová etylbenzoát E 507 kyselina chlorovodíková peroxid vodíka kyselina izomaslová		
metenamín E 285 kyselina metylpropionová hydrogénsiričitan draselný mravčan draselný síran draselný oxid kremičitý E 222 hydrogénsiričitan sodný E 223 disiričitan sodný siričitan sodný tiosíran sodný E 513 kyselina sírová extrakt tanínu z dreva jedlých gaštanov (Castanea sativa Mill, CAS č. 1401-55-4)		

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
hexametyléntetramín	451/2012 Uplatňuje sa od 19.6.2012.	Silážny prostriedok pre všetky druhy zvierat okrem hovädzieho dobytku, oviec, ošípaných, hydiny, králikov, koní a kôz. Doplnkovú látku a premixy vyrobené z tejto doplnkovej látky možno používať do 19.6.2012. Siláže vyrobené s touto doplnkovou látkou do 19.6.2012 možno používať do 19.6.2014.
dusičnan kobaltnatý hexa-hydrát $\text{Co}(\text{NO}_3)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ chlorid kobaltnatý hexahydrát $\text{CoCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ síran kobaltnatý monohydrát $\text{CoSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$	107/2014 Uplatňuje sa od 26.2.2014.	Výživné doplnkové látky Funkčná skupina: zlučieniny mikroprvkov Prechodné obdobie 1. Existujúce zásoby týchto doplnkových látok sa môžu naďalej uvádzať na trh a používať ako krmné doplnkové látky do 26. augusta 2014. 2. Premixy vyrobené s uvedenými doplnkovými látkami sa môžu naďalej uvádzať na trh a používať do 26. februára 2015. 3. Krmné zmesi a krmné suroviny, ktoré boli označené v súlade s nariadením (ES) č. 767/2009 do 26. augusta 2015 a vyrobené s uvedenými doplnkovými látkami alebo s premixami, ktoré obsahujú tieto doplnkové látky sa môžu naďalej uvádzať na trh a používať až do vyčerpania zásob.

D. Doplnkové látky – pozastavené používanie z dôvodu nedostatočného preukázania bezpečnosti

Doplnková látka	Nariadenie (EÚ)	Poznámka
Bacillus cereus var. toyoi (NCIMB 40112/CNCM I-1012) Pozastavuje sa používanie pre všetky druhy	288/2013 s účinnosťou od 15.4.2013	Existujúce zásoby prípravku s obsahom <i>Bacillus cereus</i> var. <i>toyoi</i> (NCIMB 40112/CNCM I-1012) na používanie pre dobytok na výkrm, králiky

<p>a kategórie zvierat povolené nariadeniami (ES) č. 256/2002, 1453/2004, 255/2055, 1200/2005, 1143/2007, 166/2008, 378/2008.</p>		<p>na výkrm, kurčatá na výkrm, ciciaky, ošípané na výkrm, prasnice, morky na výkrm a chovné samice králikov a premixov obsahujúcich tento prípravok sa siahnu z trhu do 14. júna 2013. Kŕmne suroviny a kŕmne zmesi vyrobené s použitím tohto prípravku alebo premixov obsahujúcich tento prípravok pred 14. júnom 2013 sa siahnu z trhu do 15. októbra 2013.</p> <p>Nariadenie (EÚ) č. 288/2013 sa preskúma do 15. apríla 2015.</p>
---	--	---

Poznámka:

Zoznam týchto doplnkových látok zostavila Ing. Aurélia Koňanová (ÚKSÚP, Odbor krmív a výživy zvierat) na základe citovaných všeobecne záväzných predpisov v oblasti krmív a výživy zvierat. Tento zoznam je pracovnou pomôckou a nenahrádza uvedené predpisy.

Všetky citované legislatívne predpisy sú prístupné na webovej stránke Európskej komisie: http://eur-lex.europa.eu/RECH_naturel.do?ihmlang=sk